

GAZDASÁGI
VERSENYHIVATAL

Versenykorlátozásra alkalmas a MÚOSZ honortáblája

A Magyar Újságírók Országos Szövetsége (MÚOSZ) versenykorlátozásra alkalmas magatartást tanúsított, amikor ajánlott minimálárakat tett közzé – állapította meg a Gazdasági Versenyhivatal (GVH). Emiatt az érdekképviselőnek 3 millió forint bírságot kell fizetnie.

A MÚOSZ egyesületi formában működő, független szakmai, érdekvédelmi szervezet, több ezer fős tagsággal. Elsődleges célja tagjai munkavégzéssel kapcsolatos érdekeinek érvényesítése és megvédése. A MÚOSZ 2000-es küldöttgyűlése húsz tagú Érdekvédelmi Bizottságot választott, amelynek feladatául szabta, hogy legalább ajánlás szintjén fogalmazza meg az újságírók foglalkoztatásának, az újságírói munka felhasználásának körülményeit, feltételeit. Az Érdekvédelmi Bizottság által elkészített ún. „Honortáblát” a MÚOSZ megküldte a tagok részére véleményezésre, de Választmánya és az Etikai Bizottság is észrevételezte a tervezetet. A „Honortábla” első változatát az érdekképviselő 2002-ben tette közzé. Az abban szereplő alapösszegeket az Érdekvédelmi Bizottság minden évben az előző évi inflációval emelte.

A „Honortábla” részletes leírást tartalmaz az egyes szakmákra vonatkozó ajánlott minimum díjazási tételekről. Az írott sajtó esetében rögzíti az ajánlott szerzői alaphonoráriumok összegét példányszámtól és az adott írás kategóriájától függően (hír, tudósítás, riport, publicisztika stb.), figyelemmel arra is, hogy első vagy második közlésről van-e szó, külön-külön meghatározva a flekk- és a karakterdíjat. A „Honortábla” hasonló részletességgel határozza meg a szerkesztői alaphonoráriumokat, a fotóriporterek esetén javasolt minimális árakat, a rádiós és a televíziós minimum honoráriumokat, a tervezőszerkesztő minimális honoráriumokat, illetve a karikatúra honoráriumokat is.

A GVH vizsgálata megállapította, hogy a MÚOSZ célja a piaci szereplők magatartásának, a piacon érvényesülő árak befolyásolása volt, amelynek érdekében széles körben (internetes honlapján, illetőleg korábban a az eljárás alá vont valamennyi tagjához ingyenesen eljuttatott „Magyar Sajtó” című kiadványban) ismertetett ajánlott minimálárakat tett közzé, amelyeket rendszeresen felülvizsgált. A GVH megjegyzi: a jogsértés megállapításához nem szükséges a jogsértő magatartás hatásának bekövetkezése, ehhez elegendő a versenykorlátozó cél fennállta, maga a versenykorlátozó cél pedig megállapítható, ha az adott magatartás természeténél fogva magában hordozza a versenykorlátozás lehetőségét. A MÚOSZ esetében megállapítható volt a versenykorlátozó cél, de az is, hogy a magatartás versenykorlátozó hatásra való alkalmassággal bírt, hiszen a 2008-ra vonatkozó „Honortábla” rögzíti, hogy

- a honortáblákban megjelölt összegek az elmúlt években a nagyobb kiadóknál szinte gyakorlattá váltak,
- azokat jogvita esetén a bíróság minden esetben figyelembe veszi,

- a honortáblákat az egyezkedő felek a legtöbb esetben elfogadják az egyezség alapjául,
- egyre gyakoribb, hogy új szerződések megkötésekor is a honortábla alapján állapítják meg a díjakat.

Mindezek miatt a MÚOSZ tevékenysége alkalmas volt a piaci verseny korlátozására, így az érdekképviselőnek 3 millió forintos bírságot kell fizetnie. Ezen túlmenően a határozat kézhezvételét követően 30 napon belül internetes honlapjának nyitó oldalán jól láthatóan legalább három hónapon át teljes terjedelmében közzé kell tennie a GVH határozatát. A bírság összegének meghatározásakor a GVH súlyosító körülményként értékelte, hogy a jogsértés több éven át tartott és hogy a MÚOSZ a legnagyobb tagsággal rendelkező érdekképviselő a piacon. Enyhítő körülménynek bizonyult, hogy az érdekképviselő az utóbb jogsértőnek bizonyuló ajánlást az ügy indítását követően internetes honlapjáról önként levette.

A GVH véleménye szerint a vállalkozások által létrehozott szakmai érdekképviselői szervezetek döntései alkalmasak a vállalkozások piaci magatartásának befolyásolására, függetlenül attól, hogy az ajánlásként vagy kötelező jelleggel jelenik-e meg. Versenyjogsértő a vállalkozások társadalmi szervezetének minden olyan magatartása, amelynek célja bármely piacon a versenytársak közötti szabad verseny, a fogyasztók vállalkozások közötti választása lehetőségének indokolatlan korlátozása, adott esetben kizárása. Ugyanígy versenyjogsértő ha a társadalmi szervezet a verseny alakulását befolyásoló tényezővé lép elő, például a piacon alkalmazott árak alakulásának vonatkozásában. Az ilyen jellegű, jogszabályi felhatalmazást nélkül tanúsított magatartásokat nem teszi jogszerűvé a tagok érdekei védelmének célja sem.

Az ajánlott árak társadalmi szervezetek általi közzététele – kikényszeríthetőség hiányában is – a versenytörvénybe ütközik, mivel az ajánlott árak következtében más árak érvényesülhetnek a piacon, mint az ajánlás hiányában. Az ajánlott árak valamennyi érintett számára egyértelműen jelzik, hogy a piacon milyen árak érvényesülnek, illetve miként fog alakulni a piaci szereplők árazási politikája. Az ajánlott árak orientáló hatását figyelembe véve a vállalkozások egyéni költségeitől, teljesítményétől, minőségétől függetlenül, indokolatlanul egységesülhetnek az árak.

Az ügy hivatali nyilvántartási száma: **Vj-36/2008**.

Budapest, 2008. december 17.

Gazdasági Versenyhivatal
Kommunikációs Csoport

További információ:

Mihálovits András

Gazdasági Versenyhivatal

cím: 1054 Budapest, V. ker. Alkotmány u.5.

levél: 1245 Budapest, 5. Pf. 1036

tel: +36-30 618-6618

email: Mihalovits.Andras@gvh.hu

<http://www.gvh.hu>